

"Ge tio miljarder extra till offentlig välfärd"

Rödgröna oppositionen kräver nytt krispaket: Även kommuner och landsting måste få möjlighet att stå emot de värsta effekterna av den ekonomiska krisen. För att kunna komma tillrätta med det akuta ekonomiska läget vill vi se ett ekonomiskt krispaket till den offentliga sektorn. Vi behöver ge minst tio miljarder kronor extra i form av höjda statsbidrag till kommuner och landsting. Annars kan inte välfärdssektorn stå emot de värsta smällarna under den ekonomiska krisen. Sverige har starka offentliga finanser tack vare våra partiers ansvarsfulla ekonomiska politik under åtta år före maktskiftet 2006. Det är nu vi ska använda oss av de resurserna, skriver socialdemokraternas ordförande Mona Sahlin, miljöpartiets språkrör Peter Eriksson och Maria Wetterstrand samt vänsterpartiets ordförande Lars Ohly.

Efter två år av moderatstyrd politik är det nödvändigt att erbjuda en ny politisk färdriktning för Sverige! Det har uppenbarligen slagit lock för öronen på den lyssnande regeringen. I stort sett dagligen kommer nya rapporter om den allvarliga ekonomiska situationen i kommuner och landsting runt om i hela landet. Trots detta väljer regeringen att inte tillföra några extra resurser för att undvika de varsel som nu hotar kvaliteten i välfärdssektorn - i skola, vård och omsorg.

Regeringen behöver inse allvaret i situationen och agera för att inte ytterligare förvärra den ekonomiska krisen. Vi behöver ge de offentliganställda lugn att fortsätta utveckla sina verksamheter under de närmaste åren. I stället för hot om varsel kan vi skapa trygghet genom att visa att den offentliga sektorn står pall när lågkonjunktrens vindar blåser.

För att kunna komma till rätta med det akuta ekonomiska läget vill vi se ett ekonomiskt krispaket till den offentliga sektorn. Under de två närmaste åren behövs ett tillskott på minst tio miljarder extra i form av höjda statsbidrag till kommuner och landsting. Denna satsning krävs för att välfärdssektorn ska kunna stå emot de värsta effekterna av den ekonomiska krisen.

Miljardsatsningen ryms inom den budgeteringsmarginal som finns för de offentliga finanserna. En av poängerna med det ekonomiska regelverket är att vi ska ha ett överskott i de statliga finanserna som vi kan använda till offensiva ekonomiska insatser när ekonomin vänder. Där är vi nu.

Den ekonomiska krisen är ingen hemlighet för de allra flesta. Regeringens egen expert Lars Calmfors efterlyser höjda statsbidrag för att kommuner och landsting inte ska behöva skära ned på personalen. De enda som inte lyssnar är regeringen. Regeringens attityd har varit att krisen inte drabbar kommunerna förrän 2010. Med en sådan häpnadsväckande brist på verklighetskontakt är det inte konstigt att den moderatstyrda regeringen inte har avsatt en krona extra till kommuner och landsting nästa år.

Sveriges Kommuner och landsting, SKL, har ett flertal gånger tvingats skriva ned prognosen för skatteintäkterna de kommande åren. Bara sedan oktober har prognosen för 2009 försämrats med tre miljarder kronor. För 2010 har den försämrats med åtta miljarder. SKL har skriftligen begärt tre miljarder för 2009 och fem miljarder 2010 för att lösa den värsta krisen.

De minskade skatteintäkterna motsvarar cirka 20 000 arbeten runt om i landet. I verkligheten innebär detta tusentals färre händer i vården, sämre offentlig service och en urholkad kvalitet. På Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg planeras för personalnedskärningar med 500-600 personer. På Karolinska sjukhuset i Solna och Huddinge planeras för nedskärningar i storleksordningen 1 000 personer.

Den moderatstyrda regeringen har ingen strategi för att lösa detta utan lägger all vikt vid den privata sektorn. Samtidigt som det, om än motvilligt och sent, presenteras krispaket och kreditgarantier till banker och fordonssektorn så står regeringen tomhänt när det kommer till krisen i den offentliga sektorn.

Den väg regeringen slagit in på är också förödande från jämställdhetssynpunkt. Regeringens politik har framför allt gynnat högavlönade män på bekostnad av lågavlönade kvinnor. Mellan 2006 och 2008 har gapet mellan kvinnors och mäns genomsnittsinkomster ökat med fyra procentenheter. Det innebär en inkomstskillnad på 1 000 kr per månad. Dessa ökade klyftor riskerar nu att fördjupas ytterligare.

Enligt Arbetsförmedlingen beräknas arbetslösheten stiga till nio procent 2010. 145 000 jobb beräknas försvinna de närmaste två åren på grund av den försämrade ekonomin. De varsel som nu läggs över hela landet är de högsta sedan 1992. Hittills har exportindustrin drabbats värst.

Men nu står välfärdssektorn på tur. Hos landets kommuner och landsting planeras neddragningar av verksamheten inom äldreomsorg, kultur, vuxenutbildning, grundskola och hälso- och sjukvården. 60 procent av fackförbundet Kommunals sektioner uppger att det redan gjorts nedskärningar i deras verksamheter. När regeringens jobbpolitik misslyckats är det kommunernas socialbidragsköer som kommer att växa, vilket i sin tur spär på det ras i kvalitet som vi nu ser runt om i välfärdens verksamheter.

Enligt SKL kommer hälften av landstingen att tvingas skära ned verksamheten för att klara ekonomin nästa år. Några kommuner har beslutat om skattehöjningar. Ett 60-tal kommuner och hälften av landstingen beräknas redan i år gå med underskott. Arbetsförmedlingen beräknar att 10 000 jobb kommer att försvinna i den offentliga tjänstesektorn under nästa år.

Samtidigt har nu de "tysta varslen" börjat verkställas runt om i kommuner och landsting. Det handlar om tusentals visstidsanställda inom vård och omsorg som har osäkra anställningar som löper ut. De försvinner utan att varslas och utan att det ens syns i statistiken. Många av dem saknar akassa och kommer att hamna rakt in i försörjningsstöd. Detta innebär färre anställda i vården, längre köer och sämre vård. Den ekonomiska krisen blir också en mänsklig kris för alla de som är beroende av vård.

När landsting och kommuner tvingas till nedskärningar i de offentliga välfärdstjänsterna slår det särskilt hårt mot kvinnor. Som offentligt anställda får de ta konsekvenserna i form av sämre löneutrymme, minskad bemanning, risk för uppsägning och arbetslöshet.

Sverige har starka offentliga finanser, långt bättre än de allra flesta andra västländer. Detta är ett resultat av den ansvarsfulla ekonomiska politik som våra tre partier drivit tillsammans under åtta år.

Det är nu vi ska använda oss av de resurser vi skapat under högkonjunkturen, bland annat till att tidigarelägga nödvändiga investeringar i hållbar infrastruktur och garantera kvaliteten i välfärdssektorn.

Det är olyckligt om redan planerade nyanställningar måste skjutas upp till följd av regeringens bristande intresse för läget i landets kommuner. När kommunerna ser sina skatteinkomster sjunka nästa år borde staten täcka upp för det.

Alternativet är att låta kommunerna ta smällen och utlösa ytterligare en allmän varselvåg - den här gången i välfärden. Men den offentliga servicen har inte råd med nedskärningar utan att detta i de flesta fall leder till en försämrad kvalitet. Tyvärr kommer många kommuner och landsting att tvingas till det av regeringen.

När våra tre partier före jul enades om att gemensamt ta upp kampen om regeringsmakten var det den allvarliga jobbkrisen som svetsade oss samman. Det var därför ingen slump att vi då genast presenterade ett kraftfullt åtgärdsprogram mot ungdomsarbetslösheten. Vi tydliggjorde att det med en annan politik än regeringens går att ta Sverige från orättvisor och kris till nya jobb och framtidstro.

I dag vill vi visa att det också går att göra något åt den välfärds kris som följer i den misslyckade regeringspolitikens spår. Efter två år av moderatstyrd politik är det nödvändigt att erbjuda en ny politisk färdriktning för Sverige.

**MONA SAHLIN
PETER ERIKSSON
MARIA WETTERSTRAND
LARS OHLY**